

Přínosy dobré úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro podniky

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP) je přínosná pro podnikání, ale představuje rovněž zákonnou a sociální povinnost. Podniky si jsou vědomy, že BOZP zabraňuje tomu, aby se lidé v práci zranili či si poškodili zdraví, ale BOZP je také neodmyslitelnou součástí úspěšného podnikání.

Proč je BOZP nezbytnou součástí úspěšného podnikání?

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci:

- pomáhá prokázat, že je podnik sociálně odpovědný,
- chrání a zlepšuje image a hodnotu značky,
- pomáhá maximalizovat produktivitu pracovníků,
- zvyšuje oddanost zaměstnanců podniku,
- utváří způsobilější a zdravější pracovní sílu,
- snižuje náklady na podnikání a jeho narušení,
- umožňuje podnikům splnit očekávání zákazníků v oblasti BOZP a
- podporuje pracovníky, aby si prodloužili aktivní život.

Každému podniku přináší investice do BOZP významné zisky. Jednoduchá zlepšení mohou zvýšit konkurenceschopnost, ziskovost a motivaci zaměstnanců. Uplatňování systému řízení BOZP poskytuje účinný rámec prevence nebo minimalizace úrazů a poškození zdraví.

Hlavní zásady BOZP

- závazek a vedoucí postavení za účelem zlepšování BOZP
- účinné politiky a postupy BOZP
- proaktivní programy hodnocení rizik
- vyškolení a odborně způsobilí pracovníci
- účinná opatření pro kontrolu rizik
- nepřetržité procesy sledování a přezkumu

Ačkoli zásady pro dobrou úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci platí pro všechny organizace, hnací síly podnikání u velkých a malých organizací se mohou velmi lišit.

Velké podniky

Dobré společnosti již dávno připustily, že jejich image a pověst jsou důležité.

„Společnosti, které si hlídají svůj ‚trojí výsledek‘ (triple bottom line) (1), dosahují na burze lepších výsledků než jejich méně nároční konkurenti.“ The Economist.

Očekává se, že velké organizace budou vždy vykazovat vyšší standard řízení podniků a větší transparentnost při podávání zpráv. Kombinace působení v tržním hospodářství spolu s existencí společnosti, která si je více vědoma rizik, znamená, že mnoho podniků si nyní uvědomuje významné zisky, jichž lze dosáhnout začleněním úrovně BOZP do jejich širšího podnikatelského modelu. Patří sem:

- zlepšení image, hodnoty značky a pověsti podniku,
- plnění závazků podnikové sociální odpovědnosti,
- udržení a podpora důvěry investora a
- rozvoj kladného postoje zúčastněné strany.

„Rada uznává, že jak podnikatelská výkonnost skupiny, tak její hodnota pro zúčastněné strany je ovlivněna úrovní její bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Proto je třeba, aby výkonní ředitelé a všichni zaměstnanci projevovali kladný přístup k otázkám bezpečnosti a ochrany zdraví.“ Ředitel Uniq plc (odvětví potravinářství).

Podniková sociální odpovědnost se zabývá tím, jak může podnik zohlednit svůj hospodářský, sociální a environmentální vliv ve způsobu svého působení. BOZP může hrát zásadní úlohu v tom, jak jsou tyto zásady uskutečněny. Zvláště důležité je:

- zahrnutí BOZP do širšího systému řízení podniku,
- zajištění toho, že jak smluvní strany, tak dodavatelé se přiměřeně vypořádají s pracovními riziky, a
- motivování dalších podniků k tomu, aby prostřednictvím dodavatelských vztahů provedly zlepšení BOZP.

Produktivita a účinnost

Nejdůležitějším závazkem EU plynoucím z Lisabonské strategie (2) je přiřadit stejnou důležitost zvýšení zaměstnanosti a produktivity vyplývající z větší konkurenceschopnosti. Výdaje způsobené pracovními úrazy a nemocemi z povolání v EU-15 se pohybují v rozmezí od 2,6 % do 3,8 % HDP. Přínosy produktivity a účinnosti, stejně jako snížení počtu úrazů a poškození zdraví, mohou být výsledkem:

- zvýšení míry motivace, spolupráce a morálky pracovníků,
- produktivnějších pracovníků a účinnějších pracovních metod,
- minimalizace neplánovaných nákladů prostřednictvím účinného plánování kontinuity podnikání,

(1) „Trojí výsledek“ (triple bottom line) vyjadřuje spektrum hodnot a kritérií pro měření organizačního (a společenského) úspěchu, hospodářského, environmentálního a sociálního úspěchu (http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_bottom_line).

(2) Viz internetová stránka: http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/COM2005_024_en.pdf.

- zlepšení kvality nábory zaměstnanců a jejich udržení,
- snížení pojistného a
- omezení možného vzniku trestněprávního či občanskoprávního sporu.

Návratnosti investic v poměru 12:1 (zisk 12 EUR na každé investované euro) lze dosáhnout prostřednictvím investování do dobré BOZP.

„Existuje zřejmý a přímý vztah mezi sociálním chováním společnosti a její pověstí, tržbami, hodnotou značky a vlastně celkovou hodnotou. Tento vzájemný vztah (a tyto důsledky) se zesiluje s narůstající velikostí podniku i hodnotou značky.“ Leipzig (3).

Malé podniky

Mnoho malých a středních podniků si rovněž začíná uvědomovat ztráty vzniklé v důsledku špatné BOZP a přínosy dobré úrovně BOZP. Ty jsou nejzjevnější, pokud jde:

- o splnění požadavků obchodních partnerů na BOZP za účelem získání a udržení smluvních vztahů,
- o vyvarování se narušení zakázky a ztráty nejdůležitějších zaměstnanců,
- o motivování zaměstnanců a zachování jejich oddanosti a
- o dostupnost a dosažitelnost pojištění.

Nové a rostoucí podniky, které se snaží dosáhnout trvalého růstu obchodu a stability, si uvědomují, jak k tomu může přispět úroveň BOZP. Toto je nejzjevnější, pokud jde o uspokojení požadavků zákazníků týkajících se BOZP.

„Nejenže jsme nyní dosáhli vyšší morálky zaměstnanců a nižší nemocnosti, ale také se můžeme radovat z udržení stávajících zákazníků – a jedná se skutečně o rozhodující faktor, pokud tak získáváme nové obchody a pomáhá se tak společnosti v růstu.“ John Purnell, regionální ředitel, Cougar Automation Ltd.

Potřeba, aby podniky jednaly odpovědně, vede také k tomu, že jsou kladeny požadavky na jejich dodavatele. Investice určené k dosažení dobrého standardu BOZP zvyšují konkurenceschopnost podniku, což rovněž zvyšuje schopnost udržet zákazníky a uzavírat nové obchody.

Produktivita a pracovníci

Nízká úroveň BOZP má nepoměrně závažnější dopad na malé podniky. Lidské ztráty a podnikové výdaje vynaložené v důsledku smrtelného úrazu na pracovišti, velkého požáru nebo trestního řízení jsou zjevné. Přibližně 60 % společností, jejichž provoz je narušen na více než devět dní, zkrachuje. Ale podniky s vysokými zisky si mohou uvědomit výhody pro produktivitu, jako jsou:

- bezpečnější pracovní metody, které rovněž umožňují to, aby byla práce provedena rychleji a menším počtem osob,

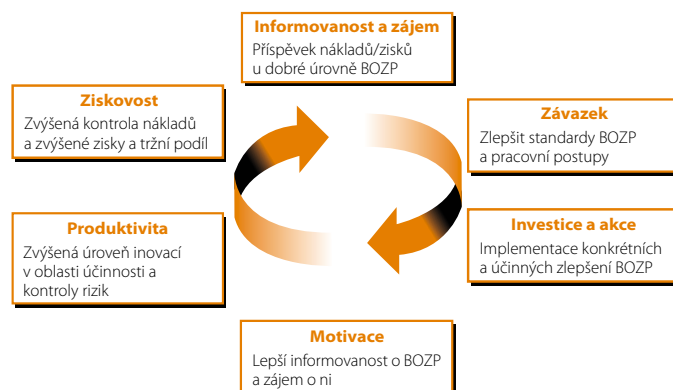
- nižší výskyt úrazů, nehod a poškození zdraví – existují příklady, kde se pracovní neschopnost snížila na polovinu, a
- maximalizace úrovně přijímání, motivace a udržení kvalifikovaných zaměstnanců.

Pojištění

Je nezákonné, aby podniky fungovaly bez pojištění, ale pojistné roste a je stále obtížnější ho získat. Náklady na pojištění pracovníků se liší podle druhu činnosti. U administrativní práce jsou sazby nižší než 0,5 % mzdy, sazby ve výrobě jsou vyšší a dosahují hodnoty přibližně 5 %. Stavební činnosti jako pokrývačské práce mají sazby až 15 %. Ve většině zemí se nabízejí významné bonusy nebo malusy z těchto stanovených sazeb v závislosti na systému pojištění, což znamená významné úspory pro podniky podávající dobrý výkon a pokuty pro podniky podávající slabý výkon.

Jak na to

Poslání je jasné: **dobrá úroveň BOZP znamená dobré podnikání**. Podniky by měly BOZP začlenit do řízení podniku a zlepšit informovanost řídicích pracovníků v rámci organizace.

Očekávají vaši zákazníci, investoři nebo banky odpovědný přístup k BOZP vycházející z řízení rizik? Pokud by se něco přihodilo, narušilo by to vaše podnikání? Poškodila by ztráta jednoho nebo více zaměstnanců vaše podnikání? Mohlo by pro vás být prospěšné levnější pojištění nebo zvýšená produktivita? Pokud jste na některou z těchto otázek odpověděli ano, je pro váš podnik BOZP pravděpodobně hlavním faktorem úspěšného podnikání.

Další informace o BOZP a ekonomické výkonnosti jsou k dispozici na adrese: <http://osha.europa.eu/topics/business/performance>

Další informace o úrovni BOZP a o hospodářské výkonnosti v České republice lze nalézt na adrese: <http://www.bozpinfo.cz>

(3) D. Leipziger (2001), SA8000: *Závazný průvodce novou sociální normou (The definitive guide to the new social standard)*, Financial Times Prentice Hall.

Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel.: (+ 34) 94 479 43 60, fax: (+ 34) 94 479 43 83

E-mail: information@osha.europa.eu

